

dolgozni azt a haditervet, amelyet már kora ősszel végre akarnak hajtani.

A liberálisokkal eddig nem jött létre egyezés és — szerintem — nem is lesz, ha csak Bratianu nem fog engedni merev álláspontjából. Maniu kategórikusan követeli a parlament feloszlását, ebből pedig nem enged semmiféle miniszteri tárcáért sem.

Ami az új közjogi rendet illeti, Maniu megmaradt a már felolvasott s oly nagy port fel-

vert ismert nyilatkozata mellett. Ami a régenekkel való személyes viszonyt illeti, ez sokkal jobb, mint ahogy általában a liberális hívők hangoztatják, viszont Bratianu helyzete korántsem olyan rózsás, mint azt hívei igen hangosan és éppen azért igen gyanus feltűnéssel kolportálják.

Külpolitikai kérdésekben az ellenzék és a kormány közt teljes az összhang. Kora ősszel parlamenten kívüli akcióra van kilátás, mely persze a törvényes kereteken belül marad.

A bihari hegyekbe menekült a bánffy-hunyadi rablóbanda

Pascalan és Telos bandavezéreket elfogták, Tava Joant agyonlőtték a csendőrök

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romantikus színeket nem nélkülöző bánffy-hunyadi rablóvilág még mindig nem ért véget, dacára annak, hogy most már egy egész csendőrszázad folytatja a nyomozást Sobry Jóska kései utódai ellen, akik két héten keresztül tartották izgalomban a környék falvainak lakosságát és az országutakon átsuhanó autók utasait. Bánffy-hunyad, Egeres, Petri, Sztána községek környékén csendőrök tartják megszállva az országutakat, csendőrpattalok hatolnak be az erdők mélyébe és karhatalmi készenlét vigyáz a forgácskúti közszénbányákra is. Sainte megszállott terület képét mutatja a vidék, bár — amióta a banda két vezérét sikerült elfogni — a rablások sorozatában szünet állt be.

Harc a rablókkal

Vasárnap történt az első rablótámadás a sztánai országuton s azóta a rablások és fosztogatások egész sorát követte el a banda, amely, mint az most már az elfogottak vallomásaiból kiderült, távoli környékek válogatott vezéreiből volt összeállítva. A kiküldött csendőrpatt-

alok egyike tegnap délelőtt egy Bánffy-hunyadtól nem messze fekvő erdőben három marcona külsejű, késekkel és revolverrel felfegyverkezett emberrel találkozott össze. A rablók a tulerő láttára futásnak eredtek, a csendőrök azonban üldözőbe vették őket és egy völgytorkolatba szorították be. Szabályos fegyverharc keletkezett a csendőrök és a rablók között, amelynek során

az egyik rabló csendőrfegyvergyölyötől szíven találva, holtan esett össze.

A másik kettő erre megadta magát. Azonnal bekisérték őket a bánffy-hunyadi csendőrlaktanyára, ahol kihallgatták őket. A személyazonosság megállapításánál kiderült, hogy az egyik rabló Pascalau Gavrilă, Taris községbeli többszörösen büntetett előéletű szökött fegyenczel azonos, a másik Teles Dumitru, egy bihar-megyei községből, Hosszuaszuból származó legény. A lelőtt rabló személyazonosságát is sikerült megállapítani: Tava Joan, nagypetrii legény személyében.

Az elfogottakat azonnal kihallgatták, azonban a két rabló a banda rejtékhelyére vonatkozólag minden felvilágosítást megtagadott. Elmondták ellenben azt, hogy a rablótámadásokat már hosszabb ideje folytatják a környéken és eddig több mint negyven betörést és utszéli támadást ismertek be. A lopott holmit környékbeli gazdák révén értékesítették, akik egyuttal szállást nyújtottak nekik. Az elfogottak vallomása alapján a csendőrök több orgazdasággal és bűnpártolással vádolt környékbeli parasztot őrizetbe vettek. Az elfogottak kihallgatását Stoicescu csendőrkapitány vezeti. Már eddig is megállapítást nyert, hogy az összerabolt pénz és holmik összege meghaladja a félmillió lejt. Az elfogottak elmondták ezenkívül, hogy a bandának 15—16 tagja volt, akik csoportokba osztva, előre megbeszélte terv alapján működtek.

A visszafelé sült sztánai támadás

A bandából eddig tehát mindössze két rablót sikerült elfogni, egyet megölték a csendőrgolyók, egyet pedig egy támadás alkalmával maga egy rabló némitott el. Tegnap délután dr. Hosszu törvényészi orvos és dr. Bireescu királyi ügyész szállottak ki a helyszínre, hogy a halottak felboncolását megejtsék. A helyszínen megejtett vizsgálat rekonstruálta azután a rabló leövetésének történetét is. Hétfőről keddre virradó éjszaka Sztána mellett Roata Jon malmát támadta meg három rabló. Az egyik az út mellett örködött, egyik a malomba ment, egyik pedig a padláson látott munkához. Időközben a molnár felébredt a zajra, felköltötte a feleségét és mindketten kiabálni kezdtek:

— Segítség! Rablók! A malomban lévő rabló erre kiutatott a malomból, míg a padláson operáló bandita társa segítségére indult lefelé a lépcsőn. Ebben a pillanatban kinyílt a malom ajtaja, a padlásról lesiető rabló célzott és lőtt. Társa — akit a sötétben nem ismert fel és akiben a molnár gyanította — holtan esett össze. A golyó — mint a boncolás megállapította — agyvelőjét járta keresztül és azonnal halálát okozta.

Polgári segítséget szerveztek a falvakban

Bireescu dr., királyi ügyész engedélyt adott a két rabló eltemetésére. A nyomozás a banda töze ellen tovább folyik. A vidék lakossága körében valóságos legendák kerültek szárnyra a bánffy-hunyadi bandáról. A környékbeli falvakban polgári őrségeket alakított a lakosság, amelyek éjjel-nappal permanenciában vannak. A nyomozást vezető közegek szerint a banda főme a bihari hegyekbe menekült.

Szakkönyv Lepage

Meghalt dr. Schönberger Manasse

Poprádról vesszük a szomorú hírt, hogy dr. Schönberger Manasse, kolozsvári közismert ügyvéd, a tátraszélplaki szanatóriumban augusztus 3-án, szerdán éjjel 11 óra 20 perckor elhunyt. Schönberger dr. a kolozsvári zsidó társadalomnak és az ügyvédi karnak közbecsülésben álló, igen rokonszenves tagja volt. Kitünő jogi tudása, agilitása és megértő egyénisége révén kiterjedt ügyvédi gyakorlatot folytatott, melyet krónikus Basedow-betegsége ellenére szorgalmasan ellátott. Emellett szabad idejében a zsidó közügyeknek is hű katonája volt: az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kisintézőbizottságának tagja és politikai bizottságának alelnöke volt, ezenkívül a zsidó árvagondozás munkájában is intenzív részt vett. A súlyos kór, amellyel szenvedete évek óta megbirkózott, végre is legyűrte.

Ez év tavaszán állapota rosszabbodott, ezen sem egy közbeeső műtét, sem a tátraszélplaki klíma, amelyhez utolsó segítségként menekült, nem javíthattak. A halál korán, alig 38 éves korában ragadta el a szép reményekre jogosító pályafutásából. Halálos ágyánál odáig ápoló felesége, fivére és apósa örködtek. Ők helyezték örök nyugalomra augusztus ötödikén, pénteken reggel a poprádi zsidó temetőben. Halálát kiterjedt, előkelő rokonság, köztük sógora dr. Weisz Sándor, a „Keleti Újság“ főszerkesztője gyászolja.

Dr. Schönberger Manasse egyike volt a kolozsvári társadalom legszimpatikusabb és legértékesebb tagjainak. Kifinomodott intellektus, aki főleg a szociális problémák iránt tanúsított nagy érdeklődést. Szélesszálajú szociológiai tudása és érdeklődése vezette el a zsidókérdés tanulmányozásához is, amelyet az egyetemes társadalmi és emberi problémák szervesen összefüggő részének ismert fel és amelynek igazságos megoldása tudományos meggyőződése szerint nemcsak zsidó, de általános emberi kötelesség is. Mint igazságos és őszintén gondolkodó ember, pillanatig sem habozott, hogy elméleti felismerésének gyakorlati konzekvenciáit is levonja és ennek révén került kapcsolatba az erdélyi zsidó nemzeti mozgalommal, amelynek rövid idő alatt mindenki által becsült és szeretett vezetőjévé lett. Egyéniségénél és hajlamainál fogva a zsidó mozgalmon belül is főleg a szociális kérdések érdekelték és ezért tevékenységének sulypontját a zsidó jogvédelem és az árvagondozás feladataira helyezte. Nagy önzetlenséggel és megalázott szeretettel karolta fel az elesetteket, a bajbajutottakat és üldözötteket ügyét és őszinte, belső lelki örömmel gyakorolta mindig a jót. Aminthogy nemes egyéniségének legfőbb jellemvonása a jóság volt.

Halálával nagy és pótolhatatlan ürt hagyott Erdély zsidó társadalmában, amit az a mély és általános részvét is bizonyít, amelyet halálhíre mindenütt keltett.

Journal (napló)
Inventar (leltár)

augusztus hó 31-ig hitelesíthető.

BOROS papirkereskedésben
CLUJ beszerezhető

Magyar Színház-mozgó
B E N H U R

világhírű főszereplője

RAMON NAVARRO
A KIS TENGERÉSZKADETT
nagyszerű slágerben!

Monopol Fanamet

Hirdessen az Uj Keletben

Tisztelettel értesítjük a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy az **Unitárius kollégiumban, Cluj, Calea Victoriei 12 sz. a.** (volt Kossuth Lajos-ucca)

divatos
műhímezési tanfolyamot
nyitunk
a SINGER varrógépein

Ezennel tisztelettel meghívjuk az igen t. hölgyeket oly megjegyzéssel, hogy

a tanfolyamon való részvétel
ingyenes

és annak meglátogatása mindenki részére szabad. Az oktatás a különböző hímzőtechnikára, mint: színes hímzés, zsinór- és monogramhímzés, Madeira- és hardangi munkákra, rátét-úrszegély- és áttérési munkákra kiterjed és könnyen érthető módon olyképp történik, hogy a tanítványok már néhány napi részvétel után önállóan tudnak dolgozni.

Megjegyezzük még, hogy mindezen munkák az egyszerű eredeti Singer családi varrógépen végezhetők és hogy a kivétel nemcsak sokkal gyorsabb, hanem szebb is, mint a kézimunkáé.

Ezen tanfolyammal kapcsolatban alapos

oktatást adunk a varrásban
és tömésben

is, a gépeinkhez adott készülékek különös tekintetbevételével.

E tanfolyam kezdete aug. hó 2.

Kiváló tisztelettel:

Societatea pentru comertul cu maşini
de cusut „SINGER“

BOURNE & CO.
CLUJ
STRADA MEMORANDULUI 20

Minc
gramo
Lepa

Még

Ford és icm
a nagy melegben
és azóta egyre
a sajtóban, az u
ahol emberek sz

Még mindig
mait. És általában
hetszedszék:

1. Ford ki a
millió dollár kár
dóság ellen emel
rékos ember és
minden körülmé
ság, mert a zsidó
is nehéz lett vol

2. Az antisze
tett hasznót, a
üzleti rezonból is

3. Ford az e
ilyennek szüksége
sabb dolog, ha k

Ezt a kombin
mák elfogadták fel
vajjon elfogadható
tétéle, vagy szűke
sabb szatizsfakció
akarták Fordot a
szerették volna n
azonban a bocsán
akceptálják, ha F
tani, hogy a mul

A Ford cikke
érdeklődésre tart
író, Willem Van
ilyen cím alatt:
békeháji fiaskóján

„Ki nem eml
annak hírhedt ut
felejtettem már m
az ideája Schwim
mer Rózsika amb
Európa megváltó
Körmei közé kap
dományával elér
görnyedt és elind
hogy karácsony
embereket.

Henrynek bor
ugratták és kétség
aki begrattta. In
én, primitív gyűlö
felelőssé tett rette
tett meg az ostob

Well, Canosát
lyette. A „Dearb
tetni a papirpogro

De ne busulja
fogja a jó munká

Willem Van
alaptalan. A béke
Bédy Schwimmer
Hogy azonban ant
letett-e meg, vagy
Ford adhatna felv

Annai bizonyo
kezett tettekkel be
gebbi antiszemitizm
„A nemzetközi zsi

Nya

Mindig a l

Minden kotta, gramofon és lemez Lepage-nál, Cluj

Kérjen jegyzéket!

Mégegyszer Ford

— Amerikai levél —

Newyork, július végén.

Ford és icmét csak Ford! Az amerikai közélet a nagy melegben eddig nem talált újabb szenzációt és azóta egyre csak a Ford-estet hullámai zajlanak a sajtóban, az utcán, a kávéházban és mindenütt, ahol emberek szeretik kicsérlni a gondolataikat.

Még mindig kutatják Ford tettének motivumait. És általában három kombinációt tartanak lehetségesnek:

1. Ford ki akart egyezni Sapiróval, aki egy millió dollár kártérítésre perelte az ellene és a zsidóság ellen emelt vádak miatt. Ford azonban takarékos ember és a milliót sajnálja. A pénzt ugyanis minden körülmények között megítélte volna a bíróság, mert a zsidóellenes vádakot bebizonyítani nagyon is nehéz lett volna.

2. Az antiszemitizmus Ford számára nem jelentett hasznot, a remélt üzletek elmaradtak, tehát üzleti rezonból is be kellett szüntetnie a zsidóhajsztát.

3. Ford az elnöki méltóságra pályázik és mint ilyennek szüksége van a zsidókra, ezért tehát okosabb dolog, ha kibékül a zsidósággal.

Ezt a kombinációt azonban újabb Ford-problémák váltották fel. A sajtóban most arról van vita, vajjon elfogadható-e Fordnak eddig nyújtott elégtétele, vagy szükség van-e még nagyobb és hatásosabb szatizsfakcióra. Bizonyos zsidó körök ünnepelni akarták Fordot és úgynevezett harmonia-bankettre szerették volna meginvitálni. Az önzetes zsidók azonban a bocsánatkérést csak abban az esetben akceptálják, ha Ford tetteivel is be fogja bizonyítani, hogy a multakat megbánta.

A Ford cikkek között volt egy, amely különös érdeklődésre tarthat számot. Egy kiváló amerikai író, Willem Van Loon, a „Jewish Tribuneban“ ilyen cím alatt: „Ford zsidóellenes támadásai a békehajó fiaskójának tudhatók be“ írja:

„Ki nem emlékszik Ford híres békehajójára és annak hirhedt útjára 1915-ben vagy 1916-ban (elfelejtettem már mikor). Ennek a furcsa Fordjának az ideája Schwimmer Rózsikától származott. Schwimmer Rózsika ambiciózus magyar zsidónő volt, aki Európa megváltójának szerepét akarta játszani. Körmei közé kaparintotta Henryt és rábeszélő tudományával elérte, hogy Henry csekkönyve fölé görnyedt és elindult az európai mézszárszék felé, hogy karácsony előtt kiemelje a lövészárokból az embereket.

Henrynek borzasztóan fájt a kudarc. Beugratták és kétségtelenül gyűlölte azt az embert, aki beugratta. Innen származhatott, így találgatom én, primitív gyűlölete az egész faj ellen, amelyet felelőssé tett rettenthetetlen Rózsikáért. Így született meg az ostoba „Dearborn Independent“.

Well, Canosát járt, vagy ügyvédei jártak helyette. A „Dearborn Independent“ be fogja szüntetni a papirpogromokat.

De ne busuljatok. Valami más idióta folytatni fogja a jó munkát.

Willem Van Loon találgatása nem egészen alaptalan. A békehajó rettenetes kudarcát valóban Bedy Schwimmer Rózsának köszönhette Henry Ford. Hogy azonban antiszemitizmusa ezen a ponton született-e meg, vagy ezért tört-e ki, erről csak maga Ford adhatja felvilágosítást.

Annyi bizonyos, hogy Ford már eddig is igyekezett tetteivel bebizonyítani, hogy megbánta régi antiszemitizmusát. Ford intézkedett, hogy „A nemzetközi zsidó“ című könyvét, amely több

nyelven jelent meg és amelyet majdnem minden kultúrországban terjesztettek, vonják be a könyvkereskedőktől és semmisítsék meg. Ford erre azért határozta el magát, mert Teodor Fritsch, a híres lipcei antiszemita nyilatkozatot tett közzé, amely szerint Ford antiszemitizmustól való megtérésének nem kell hitelt adni mindaddig, amíg nem vonja vissza a könyvpiacról „A nemzetközi zsidó“ című munkáját.

munkáját.

Ebben a zajlásban nem érdektelen Louis Marshal, az amerikai zsidó közélet vezérifőnökének nyilatkozata. Marshal a zsidó sajtó képviselője előtt kijelentette, hogy a Ford-estet nem kell egyáltalában felfujni, de semmiesetre sem szabad úgy kezelni a dolgot, mintha Ford megtérésével a zsidóságot valami nagy szerencse érte volna.

Szívshühüdés érte a kolozsvári városházán Popper Lipót vezérigazgatót

A tragikus haláleset következtében elmáradt a városi tanács ülése

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tragikus haláleset történt tegnap délután a kolozsvári városházán. Egy köztisztviselő álló, előkelő vállalati igazgató: Popper Lipót, az Energia Rt. igazgatója hirtelen szélütés következtében, Mihali Tivadar polgármester szobájában meghalt.

Popper Lipót azért kereste fel Mihali Tivadar polgármestert, hogy egy városi villamosvasut építésére tegyen neki ajánlatot. Mihali Tivadar Popper Lipótot meginvitálta a tanácsosok ülésére, ahol elő is adta ajánlatát. Előadása közben azonban hirtelen rosszul lett, szívéhez kapott és egy pohár vizet kért. Mihali Tivadar a közben a pamlagra helyezett igazga-

tót dörzsölni kezdte. Popper, akit már régen szívgyöngeség kínoz, egy kis papírlapra írta fel annak az orvoságnak nevét, melyet használni szokott.

A közben elősietett Buia főorvos konstataulta, hogy Popper dr-t szélütés érte és Stanca dr.-hoz küldött orvosi műszerekért, hogy eret vágjon az igazgatón.

Erre azonban már nem kerülhetett sor, mert Popper dr. közben, szívshühüdés következtében meghalt. Csak este 10 órakor szállott ki Biriescu ügyész a tragikus halál színhelyére, addig a holttest a tanácssteremben maradt s így a tanácsülést sem tartották meg. A tragikus véget ért igazgató temetése vasárnap lesz.

Izgalmas hajsza után jugoszláv területre szökött Achmed Zogu albán diktátor merénylője

Bekir Valter valamikor legintimebb barátja volt a trónra vágyó politikusnak

(Zágráb, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnapelőtt este izgalmas, detektívregénybe illő jelenet játszódott le a Susákok és Fiumét összekötő olasz-jugoszláv határhídon. Olasz határőrök és detektívek által üldözött egy 21 éves fiatal ember szökött át a határon: Bekir Valter albán állampolgár, aki tudvalevőleg Achmed Zogu albán miniszterelnök ellen nemrég merényletet követett el. A szökés este nyolc óra tájban történt, amikor a hídon futva közeledett a jugoszláv őrség felé egy fiatal ember. A hid közepén táján

egy olasz detektív ugrott a menekülő elé,

aki azonban fellökte a detektívet és átlépte a határvonalat. Menekülés közben Bekir Valter kalapja leesett és Olaszországban maradt.

Bekir Valter az újságíróknak érdekes dolgokat mondott Achmed Zogu béréről.

— Éveken keresztül intim barátja voltam Achmed Zogu bégnek — mondotta — és mindaddig jóban voltunk, amíg Zogu bég meg nem változtatta nacionalista felfogását.

Zogu bég király akart lenni

és csak kevesen tudják, hogy mi fűti ezt az ambícióját.

Zogu bég, akinek anyja az ő születése előtt csodaszéri álmot látott, szentül hitte, hogy Albánia királyának született. Egész életén és törekvésein ennek az állomnak hatása érezhető és ez a csodás álm inspirálta cselekedeteit is.

— A Konstantin idején történt választások után — folytatta — szétváltunk. Én továbbra is nacionalista maradtam, míg

Zogu bég tüzzel-vassal küzdött a nacionalisták ellen

és hatalomra vágyott. Egy évvel ezelőtt Achmed Zogu bég megölette egyik nagybátyját.

Nagyon elkeseredtem és elhatároztam, hogy megölöm Zogu béget, hogy hazámat megszabadítsam ettől a zsarnoktól. 1924 február 23-án az elnökválasztás napján Albániába mentem. Megvártam Zogu béget a parlament előtt és közvetlen közelből háromszor rálöttem, később pedig a parlamentben huszonötöszer sütöttem el a revolveremet. Zogu bég megsebesült, engem pedig letartóztattak. Három hónapig ültem a fogságban, miközben meggyilkolták Arni Rusztemet, a legelkessebb nacionalistát.

Kitört a forradalom

és engem a katonaság kiszabadított a börtönből. A forradalom után Fan Noli vette kezébe a hatalmat, akit hat napi működés után Anglia, Franciaország és Jugoszlávia kiintrikáltak, kommunistának tüntetve fel őt. Újból Achmed Zogu bég vette kezébe az ország ügyeinek vezetését és rövid idő alatt a világbékekét veszélyeztető atmoszférát teremtett Albániában. Olaszországba szöktem, mert azt hittem, hogy Olaszország segíteni fog népünkön, de tapasztaltam, hogy Olaszország is az elnyomatás mellett van és

Achmed Zogu olasz vazallus,

aki úgy tesz, ahogy az olasz kormány akarja. — Olaszországban bolyongtam, de ott is elfogtak és bezártak, míg végül most, leirhatatlan szenvedések után, sikerült megszöknöm. Achmed Zogu irántam való gyűlölettel elvakítva megölette apámat, nagybátyámat, rokonaimat, személyi és elvbarátaim egész tömegét.

Siessen megnézni az „Ideal“

kalapszalonn kirakatát

talán Önnek is jut egy
a most érkezett Bécsi modellekből.

Fehér ugorkásüveg
litere 5 lej
FISCHER-üvegudvar

Nyári ujdonságok

Mindig a lelegegánsabb, legfinomabb és legolcsóbb az

Grenadinok selymek etc.
AU PRINTEMPS divatruházban

Mátyás király-tér 18. a Központi szálloda épületében

HUSZADIKSZÁZAD

AUGUSZTUS KÖZEPÉN Salzburgban először jön össze kongresszusra a kritikusok különböző európai szövetsége, — színházi és zenekritikusok, főleg Európa minden tájáról. A kongresszusnak egyelőre még csak a híre járta be a sajtót s e hírekben nem volt megnevezve a kongresszus közelebbi tárgya, illetve programja. Ezt a programot azonban nem nehéz kitalálni. Hisz valahányszor valahol kritikusok közös feladatok megbeszélése miatt összejöttek, ott mindig egyetlen dolog képezte az összejövetel tárgyát: a kritika szabadságának biztosítása, illetve csak kérdése, mert valahányszor valahol kritikusok e célból összejöttek, mindig úgy osztoztak szét, hogy a kritika szabadságát — intézményesen — végül is nem tudták biztosítani. Ezt ugyanis csak a kritikus személyisége biztosíthatja egyedül, lévén a kritikus mesterség azon tevékenységek egyike, ahol csak a személy lehet szabad, maga a hivatás, a „fach“ pedig kötött, — különösen azóta, amióta a kritikus bevonult az újság s a folyóiratok hasábjaira mint havifizetési vagy egyéb módon honorált alkalmazott, ahol szabad személyiségét és vélemény szabadságát lépten-nyomon fel kell áldoznia az újság vagy folyóirat ezer „szempontjának“, „tekintetének“; mindenütt, kivétel nélkül: — lévén minden lap és újság tőkés vállalkozás, a tőkének pedig a kritikával állandóan ütközők az érdekei...

A kritikai vélemény szabadságát, függetlenségét, dacára e megmászható szituációnak, újból és újból megrohamozza a kritikus lelkiismeret. Újból és újból szóváteszi a kritikus toll, holott ezen az alapvető, hogy úgy mondjuk szerkezeti nézőszöveg kívül, egyéb leküzdhetetlen akadályok is vannak, elsősorban és főleg a mai és mindenkori kritikai tudat; általában az a bölcseletileg nyilvánvaló tény, hogy nincs objektivitás. Nemcsak az elvi magasságból felfogott objektivitás nincs, hanem nincs a gyakorlat szempontjából sem objektivitás, — sőt itt szűnik meg igazán. A kritikát u. i. nemcsak aszerint kell objektívnek és igaznak venni, hogy az az ítélet, amellyel valamely jelenséget megbírá, helyes-e, vagy helytelen, hanem aszerint is, hogy egy-egy ilyen ítélet, hogyan helyezkedik el az ítéletek egyetemes láncolatában, milyen viszonylatba kerül állásfoglalásával más jelenségekhez. Gyulai Pál kritikus szabadsága pl. két generáción keresztül nyilvánvaló volt. De tüstén kiderült e kritikus szabadságnak teljesen relatív volta, amint először nyilatkozott Ady Endréről. És így egy egész sereg szabadnak és függetlennek hitt kritikusról ki lehet mutatni, hogy szabadsága és függetlensége — teljesen relatív volt: egy bizonyos korszakhoz s ezen belül is egy világnevezetesi viszonyítva szabad és független s minden egyéb jelenséggel szemben elfogult s így szabadságában és függetlenségében korlátozott...

Ezért azután a kritikus szabadság és függetlenség biztosítása a legkevésbé sem intézmények kérdése, hanem a világnézeté, ami a kritikus egész készségét és állásfoglalását determinálja. Annak a kérdése, hogy a kritikus honnan jött és hova tartozik. S csak annál a kritikusnál lehet szabadságról és függetlenségről beszélni (s ekkor sem abszolút értelemben!), akinél teljesen elfelejtődött az az osztály- és világnézet, amiben nőtt és — sehova se tartozik. Ez az attitűd pedig tisztára a személyiség kérdése, miután erre a jeges magányra és honatalanságra csak igazán a személyiségében szabad és független ember vállalkozhat. S még ekkor sem lesz és lehet feltétlen tiszta. Mert még a legszabadabbai és a legfüggetlenebbel szemben is támaszt (maga a valóság!) ellenvetéseket. S ez annak következménye, hogy a valóság semmiféle jelenségei sem mérhetők fel a tudattal maradék nélkül. Mindig marad egy ki nem mért, azaz helytelenül felmért részlet. S mert az emberi tudat ilyen, ezért van állandóan napirenden a kritikus hasznának, a kritika lehetőségének firtatása... S ezért a salzburgi kongresszus is. A kritika minden lehetséges, önmagára vonatkozó kérdése, magának a tevékenységnek örök és megmaradó kérdése, olyan kimeríthetetlen és megoldhatatlan, mint maga az emberi bölcselekedés...

***

PARISBAN EGY KÜLÖNÖS évfordulót tartanak most az írók s az irodalom barátai. Különös azért, mert eddig évfordulókkal csak személyeket és konkrét eseményeket ünnepeltek, nem pedig mozgalmakat vagy fogalmakat. Mert legjobb esetben is egy fogalom ünnepelésének nevezhető a párisiak lapokban, folyóiratokban már hosszú hónapokon keresztül nyilvánított évfordulója. Ez a különös

ünneplés a romantikának, illetve a romantika fogalmának szól. Az idén van u. i. száz esztendeje, hogy Victor Hugo s körülötte még száz francia író, Victor Hugo egy drámájával kapcsolatban proklamálta a romantizmust, mint a művészi ábrázolásnak és művészi világnézetnek egy sajátos irányítását, illetve hitvallását...

A kritikai megállapítások problematikus értékére hívja fel a figyelmet az a körülmény, hogy bár a romantika, mint az idej ünnepe is bizonyítja, kerek százesztendő, mindaddig való természetét és karakterét nem sikerült kétségtelenül megállapítani. Hogy amióta ez a stílusbeli és világnézetbeli sajátosság létezik, minden vele foglalkozó bíráló másként és másként definiálta...

Az évfordulóval kapcsolatban természetesen a magyarázatok száma ismét újabakkal és újabakkal szaporodott. S az új értelmezések között nagyon érdekes és figyelemreméltó az az elemzés, amit a francia esztétikus, Lionel Landry ad a *Mercur de France* legutóbbi számában. Landry főként Stendhal meghatározását veszi bírálat alá. Stendhal szerint minden író talentuma abban a pillanatban, mikor kezd ismertté válni, romantikus — és klasszikus lesz, amikor már híres. Ezért az egyetlen tudományosnak nevezhető módszer abban áll, hogy az emberi szellemnek e két egymással ellenkező tendenciáját mindig, minden téren szembeállítjuk. Mindig ez a kettő van adva: a nekifutás magas heve, indulata és szenvedélye s a lehiggadás tisztult bölcsesége...

Landry szerint azonban sokkal kimerítőbb egy másik francia író, Boisjolin meghatározása, aki azt mondja, hogy a történelemben mindig voltak roman-

Egy francia ideggyógyász szerint belátható időn belül mindenki örült lesz

A bloisi pszichiáter-kongresszus megállapította, hogy a visszaeső bűnösöket is meg lehet menteni a társadalomnak

Páris, augusztus 6. Franciaország legkiválóbb elmegyógyászai Bloisban kongresszust tartottak, amelyen a kari kérdések mellett a legújabb tudományos problémákat is megvitatták. Különösen érdekes vita fejlődött ki arról a kérdéssel, hogy milyen eszközökkel volna lehetséges a visszaeső bűnösöket megmenteni a társadalomnak és egyúttal megmenteni a társadalmat azoktól a bűntényektől, amelyeket a visszaeső bűnösök követnek el.

A kongresszus elnöke Raviart professzor volt, aki felhívta a gyűlés és az egész világ társadalmának a figyelmét erre a problémára és előadta merész terveinek formuláit. A híres ideggyógyász rámutatott a modern igazságszolgáltatás hibáira, amely szerinte

nem a bűnösök megjavítását éri el szigorú törvényeivel, hanem a bűntények szaporodását,

amelyet nap-nap után tapasztalhatunk. Egy megrögzött alkoholista hoz fel példának, aki részegségében agyonütötte a társát. A bíróság enyhítő körülményeket vesz tekintetbe és a részeg gyilkost 3 hónapi börtönre ítéli. A három hónap elteltével újra az alkoholnak lesz a rabja és újra gyilkol. Tehát, — jegyzi meg Raviart professzor — hogy az ilyen bűntények ismétlődését el lehessen kerülni, a bűnösöket be kell zárni egy bizonyos időre és közben orvosi vizsgálat alatt tartani őket, szabadlábra helyezésük csak egy ideggyógyász véleményezése után történhessen meg.

Raviart professzor szerint meg kell állapítani, hogy a bűnösök közül melyik gyógyíthatatlan, de azokat, akik egy örökölt kórnak, véletlen balesetnek, vagy későn alkalmazott orvosi műtétnek az áldozatai és ennek következtében ragadtatták el magukat egy bűntényre,

tovább kell kezelni a börtönben

és ha egészségük helyreállt, visszaadni őket a társadalomnak, de mindaddig ne bocsássanak szabadlábra egy bűnösöt sem, amíg teljesen ki

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és **כשר** ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság**. Posta: Neanda-Mare

tikusok és klasszikusok, más-más névvel, mert a gondolkodásnak mindig ez a két alapvető módja szerepelt. Vagy a képzelet, vagy pedig az ész segítségével fejezte ki magát az ember. Így jut azután Landry arra a meghatározásra, hogy azok akik az ész által a nyugodt, harmonikus rendre törekednek, azok a klasszikus természetek és művészek, azok pedig, akik a képzelet segítségével az élet mozgását és sokféleségét akarják kifejezni, azok a romantikusok...

Nagyjában így is van. Am Landry meghatározása sem végleges. Miután a romantika a fogalmakkal a megközelíthetetlen és kifejezhetetlen szellem sajátossága, melynek tulajdonságairól folyton beszélünk, de még a XX. századbeli tudományos felkészültséggel se meríthetünk ki teljességgel. (G. G.)

nem vetkőzött az öt bűnre vezető szokásokból. Szeméremeti a francia igazságügyminiszternek, hogy ezeket a módszereket nem alkalmazta eddig, annak ellenére, hogy több fővárosban, például Brüsszelben ezeket a rendszabályokat már régóta alkalmazzák.

A kongresszus tagjai, közöttük Henri Claude, a világhírű francia ideggyógyász azonosították magukat Raviart véleményével.

A vita további során a kongresszus megállapította, hogy

az örültség újabban igen nagy mértékben jelentkezik a társadalom összes rétegeiben, ami egyik oka a születések számbeli visszaesésének is.

Ezzel a megállapítással kapcsolatban az egyik ideggyógyász hosszabb tanulmányt olvasott fel, amelyben kimutatja, hogy belátható időn belül — mai mentalitás szerint — a társadalom minden tagja örült lesz.

Pesti cégünk utján sikerült előnyös kötést szerezni és ezáltal az

összes világmárkás zongorákat

leszállított engros árban árusítom.

STERNBERG zongoranagyáruháza, ORADEA,

Bulev. Reg. Ferd. 14.

előny
nyári

a
rakt
nyá

f

olcs

a

Sz

J

divat-
na

C. Re

Telefon

Has

k

alk

Az előrehaladott nyári idény miatt

az összes raktáron levő nyári árukat

feltűnő olcsó árban

árusítja

Szabó Jenő

divat-különlegességek nagyáruháza

Cluj

C. Reg. Ferdinand 5

Telefon **4-79** Telefon

Használja ki a kedvező alkalmat!

Október tizenharmadikán kezdődik a Schwarzbarth-pör tárgyalása

Ukrajnából, Palesztinából és Argentínából idézték be tanúikat. Nagy világpolitikai szenzációkat várnak a pörből

(Páris, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia főváros központi esküdtbírójának irodafőnöksége hivatalosan közli, hogy Salom Schwarzbarth ellen, aki 1926 május 25-én lelőtte Petljura ukrán hetmant egy párisi utcában, a főtárgyalást október 18-án kezd meg a párisi esküdtbírószék. A bíróság elnökét Flory bíró van kijelölve. A vádat Reignaud államügyész képviseli. Eddig mindkét részről közel száz tanút jelentettek be, közöttük számos Ukrajnából, Palesztinából és Argentínából, akik szemtanúi voltak a pogromoknak.

Forres, Schwarzbarth védője egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy a per legalább is nyolc napig fog tartani. Eddig a világ minden részéből kétszáz újság jelentette be képviselőjét a tárgyalásokra. Schwarzbarth, aki közel tizenegy hónapja ül vizsgálati fogságban, bizakodással tekint a főtárgyalás elé. Rendíthetetlenül

vallja most is, hogy Petljurát tartja a borzalmas pogromok felelős irányítójának és kezdeményezőjének. És azért lőtte le, hogy a világ figyelmét felhívja az ukrán zsidók tragédiájára.

Bernard Lecache, Franciaország legismertebb zornalisztája, aki röviddel azelőtt Oroszországban járt, sorozatosan közli azokat a leveleket és okiratokat, amiket Petljura legszűkebb hívei környezetéből szerzett. Ezek között vannak olyanok is, amelyekből kiderül, hogy állítólag az akkori angol kormány azért támogatta Petljurákat, hogy ezek segítségével Ukrajnában a szovjetek ellen polgárháborút idézzenek föl. Szó van ezekben az irásokban arról is, hogy Anglia hasonló céllal igyekezett Lengyelországot megnyerni egy oroszellenes intervencióra.

A per tehát feltétlenül bővelkedni fog történeti érdekességű szenzációkban.

Az amerikai munkásság általános sztrájkra való készülődése és sorozatos bombamerényletek ellenére Massachussetts állam hatóságai készülődnek Sacco és Vanzetti kivégzésére

A nemzetközi tengerészszövetség csatlakozott a munkásság mozgalmához. A szindikalisták nemzetközi federációja kegyelmet kér Sacco és Vanzetti számára

Newyork, augusztus 6. Az amerikai munkásság körében nagyarányú mozgalom indult meg egy általános sztrájk megszervezésére, amellyel tiltakozásukat akarják kifejezni a két halálra ítélt olasz munkás: Sacco és Vanzetti kivégzése ellen. Az amerikai munkásság körében az általános sztrájkot illetően a hangulat nem egységes, úgy, hogy bizonytalannak mutatkozik, hogy a terv keresztülvihető-e?

Az amerikai munkásság általános sztrájkmozgalma ellenére, a bosztoni hatóságok befejezték előkészületeiket Sacco és Vanzetti kivégzésének végrehajtására. Massachussetts állam hóhérszállító parancsot kapott, hogy augusztus 10-ére készítse elő a kivégzést. A fogház és az összes kormányépületek védelmére megerősített őrségeket állítottak fel.

London, augusztus 6. Az angol munkáspárt tegnap táviratot intézett Coolidgehoz, tiltakozván Sacco és Vanzetti kivégzése ellen. A nemzetközi tengerészszövetség csatlakozott az ame-

rikai munkásság mozgalmához és elhatározta, hogy a jövő kedden sztrájkba lép, úgy, hogy a newyorki kikötő forgalma teljesen megbénul.

Newyork augusztus 6. Péntekről szombatra virradóra Newyorkban három helyen bombamerényletet követtek el a földalatti vasut ellen, minden valószínűség szerint Vanzetti és Sacco megkegyelmezésének elutasítása miatt. A robbanás sokakat megsebesített. Ugyanebben az időben Philadelphiában is bombamerénylet történt a Szent Imánuel templomban, amelynek szintén sok sebesült áldozata van. A bosztoni hatóságok huszonegyezer plakáton, melyet tíz különböző nyelven ragasztottak ki, eltiltotta a revolverviselést.

Páris, augusztus 6. A szindikalisták nemzetközi federációjának egy küldöttsége, amelyben valamennyi nemzet egy-egy kiküldöttje vesz részt, ma megjelenik az amerikai nagykövetnél és kegyelmet kér Sacco és Vanzetti számára.

Visszaélések miatt megsemmisítették Bukarest egyik kerületében az adókövetéseket

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük tegnap azt, hogy Bukarest negyedik kerületének polgármestere in flagranti érte a kerület adókövető bizottságát, midőn annak tagjai egy szállodatulajdonostól az adómérséklés fejében nagyobb összeget vettek át. Ideérkező bukaresti lapok részletes tudósítást közölnek a páratlanul álló megvesztegetési botrányról, amely országszerte általános feltűnést keltett.

A fővárosban egy hónap óta működnek a jövő évi községi adót megállapító bizottságok. Az egyik bizottság, amelynek tagjai Gheorghe Clinceanu, Stefan Voiculescu, továbbá Stefanescu végrehajtó és Cojan ellenőr voltak, a napokban a Hotel Esplanade adójának megállapítását kezdte meg. Cojan ellenőr már előzőleg tárgyalásokba bocsátkozott a hotel főkönyvelőjével, akinek ígéretet tett arra, hogy 100 ezer lej ellenében a minimumra szorítja le a szálloda adóját. A főkönyvelő közölte a bizottság igényeit Mircea szállodatulajdonossal, aki viszont feljelentette a bizottságot Mincu kerületi polgármesternél.

Tegnap este a bizottság ismét megjelent a hotelben, hogy a végleges megállapodást létrehozzák. Tárgyalások indultak meg az adóellenőr és a főkönyvelő között. Végül is 30 ezer lejben egyeztek meg. Abban a pillanatban, midőn a főkönyvelő az összeget az ellenőrnek át-

adta, beléptek a szobába a kint várakozó Berceanu polgármesterhelyettes és Roban polgármesteri titkár. Azonnal jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, a városháza pedig elrendelte a bizottság azonnali feloszlását és feljelentést tett a bizottság összes tagjai ellen az ügyészségen.

A negyedik kerület egyébként rendkívüli tanácsulást hívott egybe a kérdésben. A tanács ma délelőtt foglalkozott a megvesztegetési botrányral és elrendelte a bizottság által megállapított összes adókövetések felülvizsgálását. A tanács hírlap útján felhívást intézett a polgárokhoz, kérve, hogy az esetleges szabálytalanságokat haladéktalanul hozzák a polgármester tudomására.

Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bansági esztendő napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Még lepkemódra táncolunk

Még itt a száz és itt a nyár még itt a ringó buzaár, a nevetés, a remegés, a forró vágyu szeretés.

Még féltve óv a tenyered, a csókom még a kenyered mit vágyva vársz és várva vágyoz mit minden este megtalálsz.

Még lepkemódra táncolunk, bimbót bimbóhoz láncolunk haló, futunk szép az utunk: minden céldombhoz eljutunk.

De ősszel már nem táncolunk sóhajt sóhajhoz láncolunk. Pár kopasz ág, nagy némaság. Jaj hol a csókod, Hol a száz?

Ruth Klára

Blatt harisnyái
a legjobbak - Cluj

--- **A kongresszusi delegátus-jelöltek.** Tegnap este járt le Erdélyben a kongresszusi delegátus-jelölések utolsó terminusa. A szövetség Kisintézőbizottságához, mint központi választási bizottsághoz tegnap estig két jelölő lista érkezett be. Az 1. számú jelölőlista, melynek benyújtói dr. Fischer Tivadar és társai, a következő jelölteket tartalmazza: Dr. Fischer József Cluj, dr. Deutsch Mór Lugo, dr. Nobel Sándor Temesvár, Wasserstrom Sándor (mizrahi) Nagyvárad, dr. Weissburg Chaim Haifa, dr. Fried Ábrahám Máramarosziget, Giszkalay János Cluj, dr. Marton Ernő Cluj, Löwy Lipót Hátszeg, Kallus Lajosné Bistrita. A 2. számú jelölőlista, melynek benyújtói dr. Kohn Hillel és társai, a következő jelölteket tartalmazza: Dr. Deutsch Mór Lugo, Dr. Nobel Sándor Temesvár, Wasserstrom Sándor Nagyvárad, dr. Szőnyi Géza, dr. Weissburg Chaim Hátszeg, Giszkalay János Cluj, dr. Fried Ábrahám Sziget, dr. Friedmann Adolf (Amsterdam), dr. Bárdos Imre Uoara, Löwy Lipót Hátszeg. A választási szabályzat értelmében egy jelölt csupán egy listán szerepelhet. A beérkezett nyilatkozatok alapján a mindkét listán szereplő jelöltek az 1. számú (dr. Fischer Józseffel kezdődő) listára optáltak. Ennél és dr. Bárdos Imre visszalépésénél fogva a 2. számú listán mindössze két jelölt: dr. Szőnyi Géza és dr. Friedmann Adolf maradt.

--- **Felozlatják a bécsi szocialista védőrséget.** Bécsből jelentik: A városi védőrség ügye, amely a július 15-iki zavargások óta annyi bonyodalomra adott alkalmat, elintézését nyert Seitz polgármester rendeletével, amely a védőrséget augusztus 11-ig felozlatja. Seitz rendelete rendkívül kedvező impressziót keltett

Haverda Mária négy milliárd koronát örökölt, de letagadja, mert fél, hogy meggyilkolják és kirabolják

Ismét az érdeklődés előterébe kerül a szabadkai anyagiilkos szépasszony

(Budapest. augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szabadkai legendás anyagiilkos, Haverda Mária alakja ismét a közérdeklődés homlokterébe került. A hirhedt szépségű asszony, aki büntetésének kitöltése óta Nagytétényben lakik és egy kis tejszarnokot tart fenn, az évek során lassan megöregedett és a sorsa iránt érdeklődő riporterek előtt rendszerint állig begombolkozott.

Az egyik budapesti lap munkatársa a napokban bizalmasan arról értesült, hogy Haverda Mária nemrég Szabadkán elhunyt nagybátyjától, aki gazdag földbirtokos volt, négy milliárd koronát érő vagyont örökölt. A hir felizgatta a község lakosságának és a riportereknek fantáziáját és Haverda Mária elhalmozták az

örökségre vonatkozó kérdésekkel. Haverda Mária azonban kategórikusan kitért minden kérdés elől és csak azt volt hajlandó elismerni, hogy nagybátyja tényleg meghalt, de nem hagyott reá nagyobb örökséget.

Ennek ellenére Nagytétényben egész pozitív formában tartja magát a hir, hogy Haverda csak azért nem vallja be nagyarányu örökségét, mert fél, hogyha tudomást szereznek vagyonáról, meggyilkolják és kirabolják. A gyilkos asszony felett, ha ez a valószínűnek látszó feltevés megállja a helyét, a hosszú évek bűnhődése után is keserű fátum teljesül be: a gyilkos fél a gyilkosoktól. A fáma szerint Haverda az örökölt pénzzel nagystillü üzletet akar nyitni.

az összes politikai körökben. Seitz megelőzőleg levelet intézett Seipel kancellárhoz, amelyben kifejtette, hogy a városi védőrség Ausztriának kizárólagos belügye, amelybe a szövetségesek beavatkozása teljesen ki van zárva, mindamellett a békét és a megnyugvást óhajtva előmozdítani, elrendeli a felozlatást.

* **Orvosi hir.** Dr. Gergely József bőrgyógyász-urologus Targumures Marosvásárhelyen áthelyezte orvosi rendelőjét, Str. Calarasilor 14. sz. alá.

--- **Az iraki király Bagdadból repülőgépen Londonba utazott.** Londonból jelentik: A "Times" értesítése szerint Feisul iraki király ma este Bagdadból repülőgépen Európába indult, hogy Londonban, a brit minisztertanács felkérésére, személyesen vegye fel az Angliával folytatandó tárgyalásokat, amelyek az Anglia és Irak közötti szerződés tervezetének megváltoztatására irányulnak. Jafar pasa iraki miniszterelnök Párisban csatlakozik a király kíséretéhez.

--- **Bulgáriában elfogták a Banca Taraneasca sikkasztóját.** Szófiából jelentik: A bolgár rendőrség elfogta Rosenfeld bukaresti banktisztviselőt, aki a Banca Taraneasca-tól 12 milliót sikkasztott különböző devizaoperációkkal, majd megszökött. Rosenfeldet kiadják Romániának.

Blatt harisnyái
a legolcsóbbak - Cluj

--- **Bárczy István belépett az egységes pártba.** Budapestről jelentik: Bárczy István, Budapest volt polgármestere, a demokratikus ellenzék egyik vezére, volt igazságügyi miniszter, tegnap levelet intézett az egységes párt elnökségéhez, amelyben bejelentette, hogy belép az egységes párt tagjainak sorába. Bárczy Istvánnak ezt az elhatározását a budapesti ellenzéki lapok a legnagyobb megdöbbenéssel tárgyalják.

--- **Daudet Leon a brüsszeli Guise-palotában él.** Párisból jelentik: Hivatalos megalapítás szerint Daudet Leon és családja Brüsszelben van és Guise herceg kastélyában fejedelmi módon tölti el idejét. Tegnap fagadta az "Action Belge" munkatársát és részletesen elmesélte neki a kiszabadulása történetét. Öt hétig kalandos életet élt, Franciaországban tartózkodott és bár ismerőseinek száza tudtak hollétéről, senki sem árulta el, sőt a belügyminisztérium rendőrségi ügyosztályát nap-nap után tévutakra vezették. Belgiumban három-négy hét szándékozik tartózkodni és irodalmi munkásságot fog kifejteni. Daudet, amikor Brüsszelbe érkezett, azonnal érintkezésbe került Guise herceggel, aki a belga királyi családdal igen jó viszonyban van. A herceg kastélyába hívta és ott szállásolta el. Fejedelmi vendéglátásban részesült és egyébre nem gondol, csak arra, hogy ezt a kitünő életmódot a párisi börtön cellájával cserélje föl.

--- **Ismét földrengés volt Japánban.** Tokióból jelentik: Japán északkeleti részén ismét rendkívül erős földrengés pusztított. A vasuti, telefon- és táviróforgalom megszakadt és így a földrengés részleteiről még nem érkeztek megbízható értesülések.

Lábizzadástól olcsón és biztosan szabadul, ha lábvézébe **PEDISAN** lábsót kever

--- **Bethlen István a magyar parlament őszi munkaprogramjáról.** Budapestről jelentik: Az Inkepusztán nyaraló Bethlen István magyar miniszterelnök "Az Est" tudósítójának belpolitikai programjáról is nyilatkozatot adott. A parlament őszi munkaprogramjával kapcsolatban kijelentette a miniszterelnök, hogy a program még nem végleges. Először valószínűleg a szociális javaslatok, majd a közigazgatás egyszerűsítéséről, a megyei reformról és a fővárosról szóló törvényjavaslatok kerülnek tárgyalás alá. A hercegprímási szék betöltésével kapcsolatban kijelentette Bethlen, tény, hogy a Vatikán és kormány között az állás betöltéséről tárgyalások vannak folyamatban, még pedig azzal a céllal, hogy a pápa vegye figyelembe a kormány óhajait. A kérdés körül legfőbb hiba az, hogy az 1920-ik évi törvény a főkegyuri jog gyakorlási kérdését nem rendezte, illetve kimondotta annak szünetelését. A szentszék és a kormány között köteendő konkordátumra vonatkozólag Bethlen azt mondotta, hogy a konkordátum megkötése hosszú időt

Blatt harisnyái
a legtartósabbak - Cluj

vesz igénybe, de mindenestre a kormány igyekezete arra irányul, hogy a kérdést a szentszékkel harmónikusán oldja meg.

--- **Az oroszoktól vásárolni bűn, de eladni nem?** Az erős válsággal küzdő amerikai petróleumipar vezetővállalatának, a Standard Oil Companynak egyik csoportja, hogy a termelési áron alul konkuráló orosz petróleum versenyét megszüntésre, szerződést kötött a szovjetkormánnyal a bakaui petróleumtelepek termelésének megvételére. Emiatt a tröszt többi vállalata kivonultak a koncernből és támadó hadjáratot kezdtek a Vacuum ellen. Most a Vacuum Oil Company igazgatósága válaszol az ellene intézett támadásokra és azt kérdezi, miért elítélendő dolog Oroszországtól vásárolni, eladni ellenben nem? A vállalat kijelenti, hogy az amerikai tőkének elsőrangú érdeke olyan gazdag piacot megszerezni, mint Oroszország.

* **Románia új vámtarifája** dr. Bereczky Ernő fordításában és alapos magyarázataival 350 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Hirdessen az Uj Keletben

Mélyen leszállított áron **fest** tisztít, egyben ruháját molymentesíti **Cink Cluj**

A **FAMILIA** kenyérrel magas táperejénél fogva 25% megtakarítás érhető el

Egyesült Központi Jelzálogbank

Devizák

Zürich	.....
Newyork	.....
London	.....
Páris	.....
Milano	.....
Prága	.....
Budapest	.....
Belgrád	.....
Bukarest	.....
Varsó	.....
Bécs	.....
Berlin	.....

Száz lej árfolyam

Jugoszlávia
jának eltörlesztésük: A belgrádi több memorandumához, hogy eddigi behozatal dinárt tett ki 1 dinárt, a zabnál nárt — szüntess kamara a passz taritát ezzel kap ország területét örlési kérdést, hogy a rossz t ugy, mint Fra gium, rendelje egytipusu liszt liszt előállításá legyen tiltva.

A vámreviz behozatali vámt zottság négy új delmi és ipark Stefani és Gh. Luca P. Nicule a kereskedelmi ságba.

Vasuti ked lon. Athénból tóság tizenöt gonya, vörösh szállítási díját Ezen a vonalon kedvezményt is váltott jegyek minden osztály.

A szövettek hadsereg gab térium megkeze mányszükséglet gabonaellátását lebonyolítani, a

01

Az or mütőc mint o ség és Műter

Közgazdaság

Tőzsde

Ünnep miatt a bankok üzletet nem bonyolítottak le.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3110-3115	—	—	492	—	—	—	—	12750
Newyork	160-160 ^{1/2}	51887	51887	2553	—	—	—	—	—
London	784-786	2521	2521 ^{1/2}	12403	—	—	—	—	48593
Páris	635-640	2033	203 ^{3/4}	—	—	—	—	—	39150
Milano	880-885	2823	2824	139	—	—	—	—	544
Prága	478-479	1539	1539	—	—	—	—	—	—
Budapest	2815-2820	90 ^{1/2}	90 ^{1/2}	—	—	—	—	—	—
Belgrád	—	913	913	—	—	—	—	—	—
Bukarest	—	320 ^{1/2}	321	1580	—	—	—	—	—
Varsó	—	58	53	—	—	—	—	—	—
Bécs	2270-2270	7306	7306 ^{1/2}	—	—	—	—	—	—
Berlin	3840-3845	12347	12344	—	—	—	—	—	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 321, Páris —, Budapest —, Bécs —, Prága —.

Jugoszláviában a gabonafélék importjának eltörlesztését tervezik. Belgrádból jelentik: A belgrádi kereskedelmi és iparkamara több memorandumban fordult a jugoszláv kormányhoz, hogy a buza, kukorica, zab és bab eddigi behozatali vámját, amely a buzánál 25 dinárt tett ki 10 kilónként, a kukoricánál 12,50 dinárt, a zabnál 25 dinárt és a babnál 75 dinárt — szüntesse be. Javasolja továbbá, hogy a kamara a passzív országútszerekre szóló vasuti taritát ezzel kapcsolatban terjesszék ki az egész ország területére. Végül áttanulmányozva az őrleési kérdést, azt javasolja a kormánynak, hogy a rossz termésre való tekintettel épen úgy, mint Franciaország, Olaszország és Belgium, rendelje el, hogy az egész országban csak egytipusú liszt készíthető és hogy a finom liszt előállítását a jövő termésig teljesen be legyen tiltva.

A vámrevíziós bizottság új tagjai. A behozatali vámtarifa revíziójára alakított bizottság négy új taggal bővült ki. A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége dr. Cerkez Stefan és Gh. Delcanut az ipari szekcióhoz, Luca P. Niculescut és D. P. Niculescu-Ritzet a kereskedelmi szekcióhoz delegálta a bizottságba.

Vasuti kedvezmény a szalonikii vonalon. Athénből jelentik: A görög vasutigazgatóság tizenöt százalékkal leszállította a burgonya, vöröshagyma, pamutmagok és széna szállítási díját a Szaloniki—Athén vonalon. Ezen a vonalon huszonöt százalékos vasuti jegykedvezményt is léptettek életbe az oda-vissza váltott jegyeknél a gyors és személyvonatok minden osztályán.

A szövetségek utján bonyolítják le a hadsereg gabonaellátását. A hadügyminisztérium megkezdte a hadsereg gabona- és takarmányszükségletének beszerzését. A katonaság gabonaellátását a szövetségek utján fogják lebonyolítani, amelyek részére a kormány való-

színűleg nagyobb költséget folyósít, hogy az ellátással járó költségeket fedezhessék, amíg a hadügyminisztérium kifizeti a vásárlásokat.

Keddre maradt a kereskedőszövetség kolozsvári előértekezlete. Az eredeti program szerint Kun Richárdnak és dr. Fried Jánosnak augusztus 8-án kellett volna Kolozsvárra érkezni, hogy az általuk kezdeményezett akciónak megnyerjék a kolozsvári kereskedőket is. A kereskedelmi és iparkamara szombaton este tagjainak bevonásával már leszögezte a maga álláspontját az erdélyi és bánági kereskedők szövetségbe tömörítésének kérdésében, de Kun Richárdék csak kedden este 9 órakor tartják meg programelőadásukat a kamara tanácstermében, amelyre a kamara ezúton is meghívja összes tagjait.

A brassói Stollwerck Csokoládégyár megkapta az udvari szállítói címet. Brassóból jelentik: A Stollwerck Testvérek Rt. Csokoládé- és Karamellagyár megkapta a román kir. udvari szállítói címet. Ez a legfelsőbb kitüntetés annak a gyors fejlődési folyamatnak szól, amelyet a Stollwerck-gyár Romániában megfuttat. Az alapítás szerény kezdeteiből hamar kiemelkedve, a romániai Stollwerck-gyár az ország csokoládéiparának egyik vezető tényezőjévé lett. A brassói Stollwerck-gyár jelenleg 400 munkást foglalkoztat és 60 gépet tart üzemben. Kibővítések és új gépek beállítása állandóan folyik. A legfelsőbb helyről származó kitüntetés alkalmából a gyáripárosok köréből és a kereskedővilágból számosan üdvözölték a Stollwerck-gyárat és annak vezetőjét, Reinert Károly vezérigazgatót.

Németország felemeli a szénárakat. Berlinből jelentik: A német széntermelők szindikátusa azzal a kéréssel fordult a birodalmi kormányhoz, hogy engedélyezze a szénárak emelését. Azt, hogy az emelés milyen arányú lesz, még nem lehet tudni, de az új szénárak rövidesen életbe fognak lépni.

Fekbért kell fizetni olyan árukért, amelyeknél a rendeltetési állomást megváltoztatják. A CFR vezérigazgatóságának legújabb rendelete értelmében, ha valamely vasuti küldemény rendeltetését 30 napon belül megváltoztatják, az áru után fekbért kell fizetni. Ha a rendeltetési állomás megváltoztatása a feladástól számított 30 napon túl történik, nem kell fekbért fizetni. Az utóbbi esetben a szállítás ideje a rendeltetési cím megváltoztatásának időpontjától számítódik. Ez a rendelet augusztus 5-ikén lépett érvénybe.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség megilletődötten jelenti, hogy Kisintéző Bizottságának odaadó tagja és politikai bizottságának alelnöke

Dr. Schönberger Manasse

ügyvéd

folyó hó 3-án Poprádfürdőn hosszas szenvedés után elhunyt.

A megboldogult, akit élete derekán ragadott el a halál, tehetsége és lelkesedése legjavát állította az erdélyi zsidó közélet szolgálatába.

Népünk hűséges fiát vesztette el benne. Emlékét mindig kegyelettel fogjuk őrizni.

SPORT

A KAC Pusztafi-uszóversenye

Ma délelőtt fél 10 órakor a Strandfürdőben tartja meg a KAC Pusztafi Jenő emléktoronyát, amelyen a következő versenyzők indulnak:

50 m. gyermek mell: Tomai II. NTK, Singer, Herschkovits II., Wartenberg, Fenyő II., Deutsch II., Holstein Haggibbor, Lőrinczi U, Biró, Cziller, Schuller I., II., Pintér, Péntek III., Polyák KAC.

50 m. gyermek gyors: Singer, Fenyő, Deutsch, Holstein Haggibbor, Dózsa, Halmos KAC, Heszelmann MSE, Petró KASE, Nagy U.

3 x 50 m. vegyes staféta: Haggibbor a), b), KAC a), b).

100 m. ifj. mell: Sengal, Török NSE, Szücs I., II., Tomai NTK, Gergely, Herschkovits, Gárdi, Pintér Haggibbor, Pusztai, Török I., II., Michnea, Péntek KAC.

100 m. ifj. hát: Klein, Török NSE, Szücs I., II. NTK, Farkas, Fenyő Haggibbor, Török I., Lajosfalvy KAC.

50 m. ifj. gyors: Mokos, Rebeles NSE, Szücs I., II. NTK, Heszelmann MSE, Szilágyi, Török II. KAC.

3 x 50 m. ifj. vegyes staféta: NSE a), b), NTK, Hagg., KAC a), b).

50 m. női gyermek mell: Munk Olga NSE, Szombathelyi I., II., Dózsa Éva, Farkas, Ujhelyi I., Stiaszni S., Cziller J. KAC.

100 méteres női mell: Hoványi Sári, Anci NSE, Hecht Éva, Bilkei I., Rosenfeld P., Kende L., Klein R, Haggibbor. Erdős Márta, Riczly I., Genersicht I., Crenian A., Ujhelyi I. KAC.

100 méteres női gyors: Hoványi I., II. NSE, Hecht I., II., Bilkei I., Heim R., Rosenfeld P. H., Erdős Márta KAC.

3x50 méteres staféta: Haggibbor a., b., KAC a., b.

200 méteres senior mell: Felicides I., Nemes NSE, Szász MSE, Kardos, Rubin, Mezei H., Asztalos, Kardos, Hankó KAC, Grácz KASE.

100 méteres senior hát: Schönberger, Klein NSE, Margineanu U., Sachs, Feuerstein H., Asztalos, Szele KAC.

100 méteres senior gyors: Pusztafi serlegszám Felicides II., Vicsay NSE, Horatschek HTV, Ziegler, Schulmeister MSE, Grätz II. KASE, Mantz H., Orosz, Hankó KAC.

100 méteres senior gyors: Krecsmáry, Fortunescu NSE, Ziegler MSE, Horatschek HTV, Mezei, Kardos H., Orosz, Asztalos KAC.

1500 méteres senior: Ziegler MSE, Bányai,

Dr. Gideon-Bierer ortopéd-sebészeti intézete Cernaui, Strada Română 21

Az ortopéd sebész-specialista hosszú ideig Lorenz bécsi professzor klinikáján volt műtőorvos. Veszületett és szerzett deformációk műtéti és konzervatív kezelése, úgy-mint derék-, láb- és nyakizületi ficamok. X és O lábak, hátgerincferdülések, izületi merev-ség és bénulások utáni következmények stb. Zander-terem, ortopéd torna és masszázs. Műtőterem, amelyben járó és rögzítő készülékek, lúdtalpatétek és sebkötések készülnek.

Péntek, Orosz, Asztalos KAC.

3 x 100 méteres vegyes staféta: NSE a., b., Haggibbor, KAC a., b.

Polomériközös: H. KAC ifj. kombinált—Haggibbor I., NSE Oradea—KAC.

SZINHAZ - MŰVÉSZET

— **Virágh Lajos dalestélye.** Kedden, augusztus kilencedikén tartja **Virágh Lajos**, a kolozsvári Magyar Színház egykori kiváló baritonistája dalestélyét a Farkas-utcai katolikus gimnázium disztermében. A műsoron Schubert, Leoncavallo, Grieg, Sceletti, Offenbach, Gretschaninow és Reinitz szerepelnek. „Páris az én Bakonyom”, „Léda a hajón”, „Héjjanász az avaron” című Ady-dalokat fogja a művész előadni. A dalestélyt Kolozsvár társadalmában élénk érdeklődés nyilvánul meg. Az előadás kezdete pontban este kilenc órakor.

— **Latinyelvű új operát irt Sztravinszki.** Sztravinszkiné, a nagy orosz zene-költőnek **Ódipus király** című operáját fogják a jövő színházi szezonban előadni a bécsi operaházban. Ezzel kapcsolatban **Sabancev Leonida**, a híres orosz zenekritikus hosszú cikkben foglalkozik Sztravinszki új operájával, amelynek szövegkönyvét latin nyelven írta a szerző. Sztravinszki a latin nyelv választását azzal indokolja, hogy a száraz görög nyelvet kénytelen volt mellőzni, az opera zenéje pedig megkívánta egy régi nyelvnek a használatát; így határozta el magát arra, hogy a latint választja. A kritikus azon kérdésére, hogy a latin nyelv nem fog-e klerikális, vagy katolikus színezetet adni az operának, Sztravinszki azt válaszolja, hogy ő a latin nyelvet precízebbnek és szebbnek találja az összes élő nyelveknél. Kijelenti többek között még azt is, hogy az opera zenéjét lehetőség szerint leegyszerűsítette, hogy az ideális stílus minél jobban érvényre juttassa darabjában.

MAGYAR SZINHAZ

A színházi iroda közleménye

A kolozsvári színháznál serényen folynak a szervezkedési tárgyalások. Ezúttal csak azt adjuk hírül, kik jönnek az eltávozó tagok helyébe. **Kolbay Ildikónak**, a kolozsvári közönség déledgetett primadonnájának szerződötése perfektíválva van. A kitűnő primadonna egy évre szerződött Kolozsvárra és szeptember elején kezdi meg működését. **Farkas Lilly** akinek olyan hatalmas sikere volt a „Szibill”-ben, szintén aláírta már a szerződését. Az új szubrett **Mende Klári** lesz, akiért valóságos rajong a nagyváradi közönség és bizonyos, hogy egy csapásra meg fogja hódítani a kolozsvári közönséget is. Nagy és öröndetes meglepetés lesz az új énekes bonviván. A fiatal és nagytehetségű gyönyörű hangú **Fenyves Sándor**, akiért a magyar színpadok valósággal versengenek, sikerült a kolozsvári színháznak elhódítani. Néhány igen érdekes szerződötési tárgyalás még folyamatban van. Bizonyos, hogy hosszú évek óta nem volt olyan kitűnő, komplett társulata Kolozsvárnak, mint amilyen s jövő évadban lesz.

A jövő évi bérlet. Mindössze négy napig, augusztus 10-kéig bezárólag tarthatja fenn a színház titkári irodája a múlt évi bérlok helyeit. Olyan rendkívüli nagyszámban jelentkeznek az új bérlok, hogy ezeket az óhajokat nem lehet tovább függőben tartani és így 11-kétől kezdődőleg már a le nem foglalt régi bérlet helyeket is az új bérlok rendelkezésére fogja bocsátani a színház. A bérlok kényelmét akarja a színház szolgálni, amikor a jövő évadban nem három, hanem négyféle bérletet léptet életbe: I. Premier-bérlet. II. A.-bérlet. III. B.-bérlet. IV. C.-Bérlet. Minden bérlo az egész évadban 40 előadást kap (tavaly 70 előadás volt egy-egy bérlet, amit a bérlok többsége soknak talált). A jövő évadban tehát a bérloknek csupán negyven estjét foglalja le a színház. Természetes, hogy ebben az arányban olcsóbbodtak is a bérletárak. Azzal is a bérlok-közönség kényelmét szolgálja a színház, hogy valamennyi bérlet-előadás kivétel nélkül esti félkilencekor kezdődik. Rendkívüli időben (dél-előtt, délután vagy éjjel) tartandó előadásokat bérletben nem fog kifizetni a színház. Bérletni a színház titkári irodájában lehet reggel 9-től 1-ig és délután 6-tól 8-ig.

Olcsó zsidótárgy könyvek

Bernfeld: Jüdische Literatur	Lei 90—
M. Brod: Socialismus in Zion	32—
Im Kampf um das Judentum	32—
Bialik: Gedichte I/II	125—
A. Böhm: Die Zionistische Bewegung ..	170—
Der XII. Zionistischen Kongress	25—
Hauser: Spinoza (Roman) geb.	150—
Herzl: Philosophische Erzählungen	130—
Herzl: Das Neue Ghetto	125—
Katz: Charakterbilder aus der jüd. Geschichte	125—
Kahn: Die Juden als Rasse u. Kulturvolk	140—
Klausner: Gesch. der Neuhebr.	90—
Karpeles: Geschichte der Jüdischen Literatur I—II (920 lap)	600—
Koigen: Der moralische Gott	90—
Heinrich Loewe: Schelme, Narren	50—
Moses Mendelsohn: Jerusalem	90—
Miwechar Haschira haivrit (Antologia) ..	180—
Nordau: Zion-Schriften	170—
Perez: Drei Dramen	90—
Zlocisti: Moses Hess, Leimb.	150—
Moses Hess: Soc. Aufsätze, Leimb.	150—
L. u. I. Tharaud: Der Schalten d. Kreuze geb.	90—
Jüd. Theater I—II. (Eine dramatische Anthologie jüdischer Dichter)	125—
gebund.	150—

Kaphatók:

az UJ KELET könyvosztályában

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Jömegjelenésű textil-kereskedőség, aki kirkatrendezésben is jártas azonnal felvétetik. Goldberger F. Pál, Zsibó.

A város centrumához közel (villasorban), több mint egy holdas nemes gyümölcsfákkal levő gyümölcsös, villany és vízvezetékkel ellátva, jutányos árban eladó. Értekezni lehet Csernáthnál, Nagyszamos-ucca 12.

Timisoara legszebb, legegészségesebb részében, Parcul Eminescuban épült vilában létesült új leányotthon következő tanévre leányövendékeket teljes ellátásra elfogad. Zongora használat rendelkezésre. Gondos felügyeletet kellemes otthont biztosítunk. Lénárné Weisz Nonka Parc. Eminescu Lindner Villa

Tarbutth abszolvens pótvizsgára jutányosan előkészít. Érdeklődők címüket a kiadóba leadni sziveskedjenek.

Eladó egy elsőrangú jömenetelt vegyeskereskedés korcsmával összekötve Clujon. — 250.000—300.000 lej kell az átvételhez. Cím a kiadóhivatalban.

Eredeti Thonet székek,

éttermi asztalok, üveg-neműek, tükrök, kandallók, hordók és konyhabutorok minden elfogadható áron eladók. Heltai-ucca 3 sz.

Hajhullás

és hajkorpa ellen legjobb szer az „Egger-Petrol” Kapható minden gyógyszertárban és drogueriában

Honwald

Cluj, Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üveg, csiszolda és tükrögyár. Táblaüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása. 1007

Butor

legolcsóbban beszerezhető, hitelképeseknek részlet kedvezmény.

Klein I. C. Reg. Ferdinand 69

Románia legrégebb és legmegbízhatóbb,

Redőny

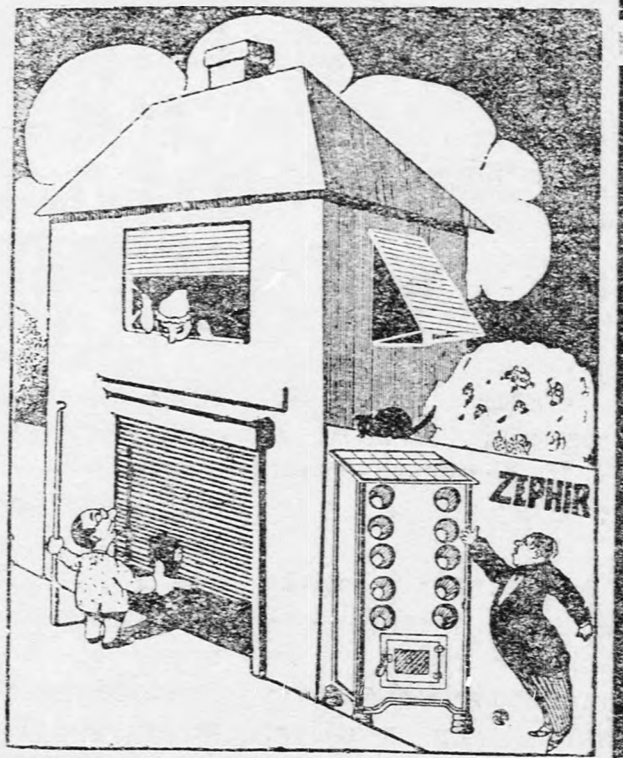
és kályhagyára Szántó Dezső és Fia

Oradea, Str. Marasesti 8.

Acéllemez redőnyök, esslingeni faredőnyök. Napellenző szerkezetek, szabadalmazott

„ZEPHIR” kályhák

Redukált árak. Kérjen árjegyzéket.

Hornyolt

és hódfarku cserepet

legjutányosabb árban prompt szállítása ajánl

Kolozsvári Agyag- és Kőipari Rt. Cluj, Piața Unirii 20

Hirdessen az Uj Keletben

Gummi

óvszerek

JUNO

illatszertárban

Cluj, Strada Iorga 5. (Jókai-u.)

Szováta fürdőn a múlt évben megnyit s kitűnően bevált **uri panzio** a villa SPERANZA-ban lényeges átalakításokkal, ezidén már

junius havában megnyit.

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem.

Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné**, főrabbiné, Diciosanmartin (Dicsősztmarton)

Szervezőség, hivatal és nyo

Cluj Kolozsvár, Str. Pop (Brassai-u)

Telefon: Szerk. és kiadó 9-77

Ks. N. Sz. — —

Egyes szám ára Magyarországon és vidéken Budapestben is

1927 augusztus

Jo

John Fuller mint ilyen, szerben. Nem volna kái hivatalnok, zának belőle. vasárnap emegy kációjából megfő következő hétre latához. Minden színű képe van önhittségével, de már pohos s fő boxbajnokokat.

Ha nem ilyen volna elképzelni, gondolkodó em munkásainak tilt a két szerencsét Vanzetti kivégzés zelni, hogy az a nélkül valaki a embertársai életé mint lemondana az egész világ kö itelt két embe gögnek és vérszo bol John Fuller piában, akikből k tulprodukcio: ke nek vezető állás foglalna helyet. kvizitorok vérszo bármilyen borzal éppen borzalmas rancsol reánk.

John Fuller rikai, annak az presztizs-kérdést akkor is, ha nintást olyan tökéle egyszer őszinte varba jönne. Ez lyek imádságos legnaggyobb gaz formálják istenü nek minden em vényesség pirosit képtelen kemén vel tévesztik oss emberi szolidarit lidaritásra hivat

A halálbünte kent foglalkozta várokat és a hu nak ellenségei. talán egyként k adott esetben eg közepette, mint ítélet végrehajt olyan embertele mint a John Fv szükséges, a szer nak nagyrészét moru aktusban, végzésének felf Coolidge elnök játsza el, aki m legalább is sejtő bünösök. „Fiat Coolidge elnök sejtelmük sincs vész el, hanem

A klasszikus száz bünösnek r egy ártatlan bü találta az új jog jelszava: Inkább még egy páreze